

Regional rutin

Organiserad prostatacancertestning – Provtagning

Syfte

Säkerställa att alla personer som kommer vidare för utredning inom Organiserad prostatacancertestning (OPT) utreds enligt nedanstående rutiner (om inte medicinska kontraindikationer föreligger).

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har beslutat om OPT i Västra Götalandsregionen 2020–2026, diarienummer HS 2019–00027. Målet är att prostatacancertestning i framtiden ska utföras på ett strukturerat, jämlikt och kvalitetssäkrat sätt med möjligheter till testning för alla personer i Västra Götalandsregionen som berörs av det medicinska innehållet. Se Organiserad prostatacancertestning - regional medicinsk riktlinje.

Förberedelse inför provtagning

Enligt Krav- och kvalitetsbok Vårdval Vårdcentral 2026 ska alla vårdcentraler erbjuda tider för provtagning för OPT. Provtagning ska även erbjudas vid anslutna provtagningsenheter på sjukhus inom Västra Götalandsregionen. Projektet har en webbsida med

information om prostatacancer-testning:

<https://cancercentrum.se/vast/informationprostatacancer-testning/>. Deltagarna hänvisas till ovan webbsida i erbjudandebrevet.

Deltagarna informeras även om att besöka respektive provtagningsenhetens webbsida för öppettider och tidsbokning. Provtagning för OPT sker mån-tors, ej fredag eller dagen före röd dag. Detta för att säkerställa provets hållbarhet. Varje provtagande enhet behöver uppdatera sin respektive webbsida med information om vad som gäller kring tidsbokning/tider för provtagning

Provtagning och bearbetning av provrör

För att få delta i OPT krävs att deltagare har sitt erbjudandebrev med sig till den provtagande enheten. Kontrollera legitimation och att personnummer överensstämmer med erbjudandebrevet. På erbjudandebrevet finns den provrörsetikett som ska fästas på provröret i samband med provtagning. Denna etikett är märkt "OPT-PSA". Ingen annan provrörsetikett kan användas och det är därför deltagaren måste ha med sig erbjudandebrevet.

Etiketten ska fästas "upprätt" på provröret och vara oskadad och fullt läslig. Provet ska tas i serumgelrör 5 mL eller 7 mL. Vänd röret direkt efter provtagning 5-10 gånger. Förvara röret stående tills det koagulerat, minst 30 minuter. Därefter centrifugeras provet och det skall i första hand ske i 7 minuter 2800 g och i andra hand i 10 minuter 2200 g (om inte centrifugen klarar detta centrifugera vid centrifugens maximala g-tal och överväg ev. längre centrifugeringstid). Efter centrifugering ska provet förvaras stående i kyl. Läs mer information om provhantering här: [S-PSA - Labbutbud](#).

Skicka provrör på analys

Proven analyseras av verksamhet Klinisk Kemi, Regional laboriemedicin. Följande gäller för att skicka provrör på

analys till verksamhet Klinisk kemi, Regional laboratoriemedicin:

- Vårdcentraler/provtagningsenheter inom Skaraborg skickar proven i sina ordinarie flöden till Unilabs, Klinisk Kemi, Skövde. Där sorteras OPT-proven ut för vidare transport till Klinisk kemi, Regional laboratoriemedicin.
- Vårdcentraler och provtagningsenheter på sjukhusen i övriga delar av Västra Götalandsregionen skickar proven till Klinisk kemi, Regional laboratoriemedicin. De vårdcentraler i Västra Götalandsregionen som normalt sett använder Unilabs (med undantag från vårdcentraler i Skaraborg, se punkt ovan) eller Synlab för analys av prover packar sina OPT-prover tillsammans med de andra prover de skickar till Klinisk kemi, Regional laboratoriemedicin.

Proverna kommer hämtas av Regiontransport/Regionservice varje vardag, om inget annat är överenskommet.

Dokumentation och ersättning

Provtagningen är kostnadsfri för deltagare. Varje provtagande enhet ersätts månatligen med 250 kr per prov från OPT.

- Vårdcentraler ska registrera KVÅ-koden UX360 (PSA-provtagning inom OPT) för att ta del av ersättningen. KVÅ-koden registreras på kontakttyp ”notat”. Registrerade KVÅ-koder kontrolleras halvårsvis mot giltiga remisser i OPT IT-system på individnivå.
- Sjukhus som tillhör Regional laboratoriemedicin ersätts månatligen genom att interndebitera ansvar 66680.
- Övriga sjukhus ersätts genom att skicka faktura med en lista med personnummer och provtagningsdatum som underlag. Faktura skickas via fakturasystem till ikund-nr 73114, Beställar-ID 66680.

Officiell fakturaadress:

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

FE 1065

Beställar-id: 66680

405 83 Göteborg

Kontakt vid frågor

Tveka inte att höra av er till kansliet vid frågor!

Kansli:

Mail: opt-kansli@vgregion.se

Telefonnummer för vårdpersonal: 0722-17 17 99

Telefonnummer för deltagare i organiserad

prostatacancer-testning: 010-441 28 38

Innehållsansvarig

Rebecka Arnsrud Godtman, Överläkare urologi, Sahlgrenska

Universitetssjukhuset

Ann Carlstrand, Leg. Sjuksköterska, Sahlgrenska

Universitetssjukhuset

Relaterad information

[Organiserad prostatacancer-testning - regional medicinsk riktlinje](#)

[Organiserad prostatacancer-testning - Utredning urologi Regional rutin](#)

[Organiserad prostatacancer-testning – Magnetkameraundersökning \(MR\) Regional rutin](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen

Innehållsansvar: Rebecka Arnsrud Godtman, (rebgo1),
Överläkare

Granskad av: Rebecka Arnsrud Godtman, (rebgo1), Överläkare

Godkänd av: Karin Looström Muth, (karlo2), Direktör

Dokument-ID: SSN11800-2140136717-339

Version: 9.0

Giltig från: 2026-04-23

Giltig till: 2028-01-27